

یادداشت

احیای برجام و اشتباه محاسباتی

یوسف مولایی

کارشناس مسائل بین‌الملل

هر چند که مذاکرات احیای برجام تا چند هفته گذشته به خوبی پیش می‌رفت و این توقع وجود داشت که در آینده‌ای نزدیک طرفین به توافق برسند و برجام را احیا کنند. اما روند امور به نحوی شد که امروز چندین تمایلی از سوی طرف مقابل به احیای برجام و از سرگیری مذاکرات دیده نمی‌شود. ایران در محاسبات خود دچار اشتباهی شد که هر چه بیشتر مقاومت کند و انعطاف کمتری نشان دهد انتظار بیشتری خواهد گرفت و به عبارتی عامل زمان را در نظر نگرفت. لذا اکنون محاسبات اشتباه در آمده و با توجه به آنچه تا کنون رخ داده به نظر می‌رسد که آمریکایی‌ها تمایلی به احیای برجام ندارند و شاید به سمت گزینه‌های دیگری بروند که با آن بتوانند در مقابل ایران قرار بگیرند. با توجه به فضایی که رسانه‌ها در آمریکا شروع کردند نه دولت آمریکا و نه کنگره پای میز مذاکره نخواهند آمد. البته نباید این نکته را از نظر دور داشت که قبل از اتفاقات اخیر مشخص بود که تا پس از انتخابات نوامبر کنگره در آمریکا مذاکرات صورت نخواهد پذیرفت و پس از آن با توجه به نتیجه انتخابات مسیر مذاکرات تحت تاثیر آن نتیجه تعیین خواهد شد. البته مذاکره قبل از انتخابات و پس از انتخابات نیز شرایط خاص خود را دارد و نباید انتظار داشت که پس از انتخابات آمریکا نیز مذاکرات از همان نقطه‌ای که مسکوت ماند دوباره آغاز شود. چرا که هر زمانی شرایط و ضوابط خود را تعیین و تأیید می‌کند. لذا شرایط ایران و انتخابات پس از انتخابات ۱۷ نوامبر تغییر خواهد کرد و نمی‌توان مذاکرات را از آنجا که ایران انتظار دارد شروع کرد. لذا اشتباه محاسباتی باعث می‌شود که یک فرصتی را از دست بدهیم و اگر برجام احیا نشود آنها همان‌طور که از قبل هم گفته‌اند به این سمت و سو خواهند رفت که احتمالاً به سمت اجماع جهانی و فشارهای بیشتر علیه کشورمان خواهند رفت.

دیدگاه

علت تاخیر در توافق تهران - ریاض

حسن لاجوردی

کارشناس مسائل بین‌الملل

مذاکرات میان ایران و عربستان همچنان جزو مسائلی است که توجه ویژه‌ای از سوی طرفین و عراقی‌ها بدان مبدول شده است. اما برای تحلیل بهتر موضوع باید چند موضوع را تفکیک کنیم. نخست بحث اراده دو کشور است که به نظر می‌رسد با توجه به اعلام نظر دولت آقای رئیسی برای گسترش روابط با همسایگان اصل این موضوع توسط دولت ایران پذیرفته شده است. از طرف دیگر سعودی‌ها نیز به دلایل مختلف از جمله نوع رویکردی که آمریکایی‌ها به آنها دارند یا تحولاتی که در درون حاکمیت عربستان است و خود موضوع به نتیجه نرسیدن سیاست‌های کلان عربستان در منطقه و بیرون از منطقه نشان می‌دهد که دو طرف علاقه‌مند به ارتقای روابط هستند. به نظر می‌رسد تاکنون نیز که شاهد ۵ دور از مذاکرات و گفت‌وگوها بودیم از عنوانی مطرح شده یا از اخباری که منتشر شده در مجموع روند مذاکرات مثبت بوده است. اما شاید این پرسش مطرح شود که با توجه به علاقه و تمایل و روند مثبت مذاکرات طرفین چرا هنوز به نتیجه نرسیده‌اند؟ به نظر می‌رسد که به جهت حساسیت‌هایی که روی روابط ایران و عربستان وجود دارد و در جهت نقش بازیگرانه این دو کشور در منطقه و فرامنطقه‌ای مثل کشورهای عربی یا آمریکا و اروپایی‌ها سایر بازیگران دیگری نیز می‌توانند بر این روابط موثر باشند و این موضوع تأثیر گذاری بالا دارند. لذا به نظر می‌رسد که علت اصلی به نتیجه نرسیدن مذاکرات ایران و عربستان بازیگران غیر منطقه‌ای هستند. لذا اگر گذر زمان به این موضوع بخورد و جلوتر برویم شاهد حل موضوعات و بالطبع ارتقای روابط و حتی عادی شدن روابط خواهیم بود. آنچه عراق به عنوان واسطه و میانجی‌گر میان این دو کشور اخیراً مطرح کرده آدرس مناسب و خیر درستی است که عراقی‌ها اظهار تمایل کرده‌اند که مذاکرات از سطح امنیتی به سطح سیاسی و دیپلماتیک کشیده شود. به نظر می‌رسد مقدمات و موارد اختلافی دو طرف حل شده و مذاکرات به مرحله‌ای از بلوغ رسیده که طرف واسطه علاقه‌مند است مباحث به طرف مسائل سیاسی، ارتقای روابط تا بازیگرانه‌ی سفار تخانه‌ها برسد. به نظر می‌رسد این نشان یا علامتی که عراقی‌ها مطرح کردند برای به توافق رسیدن دو طرف در بسیاری از موضوعات نشان دهنده حل مشکلات اساسی و هموار شدن روابط است. شاید بعضی علت تاخیر و به نتیجه نرسیدن بازیگران غیر منطقه‌ای باشد که بخشی از آن به مباحث ما با آمریکایی‌ها و اروپایی‌ها در بحث برجام و... باز گردد.

خبر

دختران خودشان انتخاب کنند

امام جمعه همدان با اشاره به مطالبات مردم در حوزه حجاب، توضیح داد: در رابطه با حجاب مطالباتی وجود دارد که در فضای دبیرستان‌ها باید مورد بحث قرار بگیرد. آموزش پرورش فشار را آماده کند تا در فضای منطقی در دبیرستان‌های دخترانه راجع به این موضوع گفت‌وگو کنند. شعبانی‌موتقی با بیان اینکه میدان‌را باز کنید و بگذارید دختران خودشان انتخاب کنند، مطرح کرد: نسل حاضر فقط حرف مخالفان را در فضای مجازی می‌شنود اما باید میدان مناظره علمی را باز کنید. ما قوی می‌دهیم مشکلی برای افرادی که در این مناظرات شرکت می‌کنند، ایجاد نشود. دشمن بیرونی با قدرت رسانه ما را دعوت به درگیری می‌کند اما آیا آشوب اثری دارد؟ در رشد کشور تأثیری دارد؟ دشمن می‌داند قدرت پرانتری ندارد اما برای کند کردن حرکت کشور، هزینه می‌کند که موجب ضرر اقتصادی و اجتماعی به کشور است.

رئیس‌جمهور:

مردم دلیر و مقتدر ایران نخواهند گذاشت دشمنان بر این کشور سلطه پیدا کنند

باید حد فاصل بین اغتشاش و اعتراض مشخص شود

آرمان ملی: رئیس‌جمهور اظهار داشت: به هیچ وجه نباید اغمازی نسبت به ساختمان‌های ناایمن صورت بگیرد تا دیگر شاهد حوادث تلخی نظیر متروپل و پلاسکو نباشیم. آیتا... سید ابراهیم رئیسی گفت: روز آتش‌نشان فرصتی است برای تجلیل از مقام ایثار، گذشت و فداکاری آتش‌نشانان و همه عزیزانی که جان‌شان را برای دفاع از دین، وطن و مردم فدا کردند. وی با بیان این که این روحیه ایثار و گذشت بسیار ارزشمند و قابل تقدیر و تجلیل است، افزود: آتش‌نشانی فقط شغل نیست بلکه جایگاه بسیار ارزشمندی است که به نجات جان مردم می‌انجامد. رئیسی با تقدیر از پیوستن خاتم‌های آتش‌نشان آموزش‌دیده به نیروهای عملیاتی آتش‌نشانی، بر ضرورت مقوله پیشگیری تأکید کرد و گفت: رسانه‌های آموزشی نقش مهمی در این زمینه دارند. نظرات موثر در ساخت و سازها و همچنین ساختمان‌های ناایمن از دیگر نکات مهم صحبت‌های رئیس‌جمهور بود. دکتر رئیسی از سازمان نظام مهندسی و شهرداری‌ها خواست با جدیت به وظایف خود در این زمینه عمل کنند. رئیس‌جمهور تأکید کرد: نسبت به ساختمان‌های ناایمن به هیچ وجه نباید اغمازی صورت گیرد و برای ایمن شدن آنها ضرر بالا-جل تعیین کنید تا ما شاهد حوادث تلخی نظیر متروپل و پلاسکو نباشیم. آیتا... رئیسی در ادامه با اشاره به ضرورت بهره‌گیری

روایت‌های اخیر

حوادث روزهای اخیر از حوادث سال ۸۸ ضعیف‌تر بود

امام جمعه قم در خطبه‌های نماز جمعه این هفته قم که در مصلای قدس این شهر برگزار شد اظهار داشت: فتنه و آشوبی که در روزهای اخیر شاهد آن بودیم به مراتب ضعیف‌تر از فتنه سال ۸۸ بود و تجربه‌ای که مسئولین و ملت داشتند مانع از گسترش آن شد. آیتا... سید محمد سعیدی گفت: این فتنه اولین و آخرین نخواهد بود چرا که ملت ما به دین خدا و ولایت اعتقاد دارند و به همین دلیل دشمنان با این ملت در ستیز هستند و می‌خواهند ملت را از دین بازگردانند. آیتا... سعیدی ادامه داد: مسئولین نباید از کید و مکر دشمنان غافل باشند و باید در آمادگی دائمی باشند که این امر تأکید قرآن کریم است. تمامی آمادگی‌ها در راستای هراس دشمنان است.

اقدام‌زنندگان نباید حاشیه

امنی را برای خود تصور کنند

معاون پارلمانی دولت گفت: دولت مردمی با تمام توان در کنار مردم و همراه مردم است از جمله در حوادث غیرمترقبه همچون سیل بلافاصله نسبت به جمهوری و اعضای دولت نسبت به پیگیری جدی مشکلات ایجاد شده اقدام می‌کنند و در حادثه درگذشت تاسف بار بانوی جوان نیز رئیس‌جمهور با اینکه در سفر سمرقند بود دستور رسیدگی صادر کرد اما عده‌ای از سیاسیون و چهره‌های شناخته شده آگاهانه از همان ابتدا تهمت‌زنی علیه نظام را شروع کردند که البته باید نسبت به این موضوعات پاسخگو باشند و نباید چنین تلقی شود که آزادانه دست به تهمت و تحریک احماسات جوانان بزنند و حاشیه امنی برای خود تصور کنند.

محمد حسینی گفت: ایران به دنبال رابطه متوازن با کشورهای جهان با اولویت همسایگان و منطقه است.

حق مقابله و انتقام را برای

خود محفوظ می‌دانیم

رئیس ستاد کل نیروهای مسلح در خصوص ادعای انهدام یک فرودند پهپاد ایرانی توسط نیروهای آمریکایی در اقلیم شمال عراق گفت: آمریکایی‌ها نسبت به پهپاد ایرانی اقدام داشته‌اند، نیروهای مسلح جمهوری اسلامی ایران به این اقدام خصمانه پاسخ خواهند داد و این حق مقابله و انتقام را برای خود محفوظ می‌دانیم. سرلشکر محمد باقری با تأکید بر اینکه نیروهای مسلح جمهوری اسلامی اطلاعات کامل و دقیقی نسبت به پایگاه‌های حریر، اربیل و دهوک در عراق دارند خاطر نشان کرد: ما تنها با تجزیه طلب‌های تروزیست در حال برخورد سخت نظامی هستیم و هیچ اقدامی در این مقطع نسبت به آمریکایی‌ها نداریم و آنها بداندند انتقام این حرکت برای نیروهای مسلح ما محفوظ است و به جای خود و مال مناسب با آن برخورد خواهیم کرد.

کوتاه

پیام تسلیت رهبر معظم انقلاب در پی درگذشت حاج محسن لبانی

حضرت آیتا... خامنه‌ای در پیامی درگذشت عبد صالح و مؤمن و بصیر، آقای حاج محسن لبانی را تسلیت گفتند. متن پیام رهبر انقلاب اسلامی به این شرح است: بسم... الزحمن الزحیم درگذشت عبد صالح و مؤمن بصیر، مرحوم آقای حاج محسن لبانی را به خاندان و بازماندگان و نیز دوستان و همکاران آن مرحوم تسلیت عرض می‌کنم و رحمت و مغفرت الهی برای ایشان مسألت می‌نمایم.

سیدعلی خامنه‌ای حاج محسن لبانی مطلق، یکی از پیروان غلامان اهل بیت عصمت و طهارت (ع) و از یاران بدین امام خمینی (ره) و مقام معظم رهبری بود که در شامگاه‌های سیام صفر مصادف با سالروز شهادت حضرت علی ابن موسی الرضا (ع) دعوت حق را لبیک گفت.

واکنش به منتقدان حمله به

تروزیست‌ها در شمال عراق

سخت‌گویی وزارت امور خارجه بی‌بانه‌ها و مواضع صادره برخی کشورها از جمله کشورهای آلمان و آمریکا در مورد حمله نیروهای مسلح کشورمان به مقر گروهک‌های تروریستی که از اقلیم کردستان عراق، عملیات تروریستی در خاک جمهوری اسلامی ایران انجام داده و به اغتشاشات داخلی در ایران دامن می‌زند را مردود دانست و به شدت محکوم کرد. ناصر کنعانی افزود: جمهوری اسلامی ایران کرا را از مقامات دولت مرکزی عراق و همچنین مسئولان اقلیم خواسته است تا با اِعمال حاکمیت سرزمینی و برخورد حداکثری، مانع از فعالیت عناصر و گروه‌های تجزیه‌طلب و تروریست که علیه جمهوری اسلامی ایران فعالیت می‌کنند، شوند. جمهوری اسلامی ایران به تعهدات و تلاش‌های بین‌المللی خود در راستای پیشگیری و مبارزه موثر با تروریسم ثابت قدم است.

تشکر عاشقانه مردم

از نیروی انتظامی

خطیب جمعه تهران گفت: ملت عزیز ما با بصیرت، غیرت، دشمن‌شناسی و ترجیح مصالح ملی که حاصل دو ماه عزاداری سید و سالار شهیدان و اربعین بود، صف خود را از فتنه‌گران جدا کرد و در اول و سوم مهرماه، حماسه‌ای پر از شور و شعور آفرید. حجت‌الاسلام محمد جوادی حاج علی اکبری اظهار داشت: در ماجرای این اجتماعات، مردم بر وحدت خود تأکید کردند و خواستار اشد مجازات برای آشوبگران و فتنه‌انگیزان نیابتی شدند که امیدواریم دستگاه قضائی برخورد قانونی با آنها داشته باشد. مردم از نیروی انتظامی و جاهدتهای آنها برای تأمین امنیت کشور، عاشقانه تشکر کردند و خواستار رفع ابهام و رسیدگی به مرگ مشکوک آن بانوی جوان شدند.

حمله افراد مسلح به کلانتری

در زاهدان

بر اساس اخبار منتشر شده در رسانه‌های داخلی، ظهر جمعه افراد ناشناسی به کلانتری ۱۶ زاهدان حمله کردند. گزارش‌ها از زخمی شدن برخی افراد و کشته شدن حداقل ۲ نفر در این حادثه خبر می‌دهد. یک ماشین آتش‌نشانی، یک پایگاه اورژانس و یک بانک توسط اغتشاشگران به آتش کشیده شدند. در میدان کشاورز و بازار مشترک و جمعه بازار نیز چند لاستیک و سطل زباله آتش زده شد. یک ناوایی در نزدیکی خیابان جام‌چم زاهدان نیز مورد هجوم اغتشاشگران قرار گرفت. شورای تأمین استان سیستان و بلوچستان از مردم خواسته فعلاً به محل‌های تجمع نزدیک نشوند و به شایعات شبکه‌های ضد انقلاب بی‌توجه باشند. آخرین خبرها حکایت از آرامش در شهر زاهدان دارد.

احضار کاردار سفارت فرانسه

در تهران

وزارت امور خارجه کشورمان در بیانیه‌ای اعلام کرد: «در واکنش به بیانیه مذاخله جوانانه وزارت امور خارجه فرانسه، شرکت سه تن از وزرای مشاور دولت فرانسه در اعتراضاتی در پاریس و اقدام سخیف نشریه شارلی ابدو، روز گذشته کاردار سفارت فرانسه در نبود سفیر این کشور، توسط اسلامی اطلاعات کامل و دقیقی نسبت به پایگاه‌های حریر، اربیل و دهوک در عراق دارند خاطر نشان کرد: ما تنها با تجزیه طلب‌های تروزیست در حال برخورد سخت نظامی هستیم و هیچ اقدامی در این مقطع نسبت به آمریکایی‌ها نداریم و آنها بداندند انتقام این حرکت برای نیروهای مسلح ما محفوظ است و به جای خود و مال مناسب با آن برخورد خواهیم کرد.

محمد باقر قالیباف:

باید برای کار آمد شدن نظام همت کنیم

نگاه درست بایستیم. قالیباف تصریح کرد: ما باید برای کار آمد شدن نظام همت کنیم و در این مسیر به درستی حرکت کنیم. کارآمدی یعنی ما بر پایه ناکارآمدی انباشته شده غلبه کنیم که به وضوح آن را می‌بینیم که در تار و پود دیوان سالاری ما چگونه ضعف ایجاد کرده است و دشمن بر آن‌ها سوار شده و مشکلاتی ایجاد می‌کند. با این حال ما می‌توانیم بر این مشکلات غلبه کنیم، اما نیازمند آن هستیم که همه همت کنیم و پای کار باشیم. وی تأکید کرد: امروز اگر مدعی دلسوزی برای کشور، وطن، و انقلاب و آینده هستیم فقط باید یک کار انجام دهیم و آن هم کارآمدی دین در اداره جامعه است. اگر می‌خواهیم همه ارزش‌های انقلاب باقی بماند و نظریه سیاسی امام به معنای اصل نظام مبتنی بر ولایت فقیه باقی بماند باید کارآمدی دین در اداره جامعه را به اثبات برسانیم.

روایت‌های اخیر از ریشه‌های اعتراضات اخیر:

نیازمند گفت‌وگوی اجتماعی گسترده هستیم

بی‌عدالتی و نابرابری، پدیده «فقر مقایسه‌ای» است. افرادی که در حاشیه زندگی می‌کنند، دست به مقایسه می‌زنند. در ۹۸ هم علتش یک نوعی سرخوردگی فرودستان شهری بود؛ از عدم دستیابی به شغل و آینده بهتر. اعتراضاتی که امروز رخ داده نه جنبش طبقه متوسط یا روستایی‌های ساکن شهرهای کوچک یا حاشیه‌نشین شهری است. ربیعی اذعان کرد: تغییرات ارزشی طبیعی است و نسل‌های جدید از ارزش‌های بقا عبور کرده است و ارزش‌های می‌خواهد. ارزش‌های ابراز وجود کانون محوری ذهنیت این نسل‌هاست یعنی نسل‌های جدید مثل نسل‌های عصر صنعتی شدن به دنبال ارزش‌های بقا نیستند؛ بحران‌های گذشته و گروه‌های مرجع در اکثر سال‌های گذشته و گروه‌های مرجع در اکثر سنجش‌ها نشان داده شده که از اثر آن‌ها کاسته شده است. وی در خصوص عوامل حضور در خیابان ابراز داشت: اگر بخواهیم در یک جمع بنیاد از علل حضور افراد در خیابان‌ها ریشه‌های اعتراضات شهریور ۱۴۰۱ را تبیین کنیم من تصور می‌کنم، حضور افراد در خیابان‌ها، این بار تفاوت‌هایی با حرکت‌های مشابه در گذشته دارد. چون جوانان در سنین زیر بیست سال و زنان و نیز موضوعیت